

EUROOPA KOHTU OTSUS (kolmas koda)

18. juuli 2006^{*}

Kohtuasjas C-519/04 P,

mille esemeks on Euroopa Kohtu põhikirja artikli 56 alusel 22. detsembril 2004 kohtu kantseleisse saabunud apellatsioonkaebus, mille esitas,

David Meca-Medina, elukoht Barcelonas (Hispaania),

Igor Majcen, elukoht Ljubljana (Sloveenia),

esindajad: advokaadid J.-L. Dupont ja M.-A. Lucas,

hagejad,

teised menetlusosalised:

Euroopa Ühenduste Komisjon, esindajad: O. Beynet ja A. Bouquet, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

kostja Esimese Astme Kohtus

^{*} Kohtumenetluse keel: prantsuse.

Soome Vabariik, esindaja: T. Pynnä,

menetlusse astuja esimeses kohtuastmes,

EUROOPA KOHUS (kolmas koda),

koosseisus: koja esimees A. Rosas, kohtunikud J. Malenovský (ettekandja),
J.-P. Puissochet, A. Borg Barthet ja A. Ó Caoimh,

kohtujurist: P. Léger,
kohtusekretär: ametnik B. Fülöp,

arvestades kirjalikus menetluses ja 23. märtsi 2006. aasta kohtuistungil esitatut,

olles 23. märtsi 2006. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Oma apellatsioonkaebusega paluvad D. Meca-Medina ja I. Majcen (edaspidi koos „hagejad”) tühistada Euroopa Ühenduste Esimese Astme Kohtu 30. septembri 2004. aasta otsuse kohtuasjas T-313/02: Meca-Medina ja Majcen vs. komisjon (EKL 2004, lk II-3291, edaspidi „vaidlustatud kohtuotsus”), millega Esimese Astme Kohus jättis rahuldamata nende hagi, millega paluti tühistada Euroopa Ühenduste

komisjoni 1. augusti 2002. aasta otsus, millega jäeti rahuldamata hagejate poolt Rahvusvahelise Olümpiakomitee (edaspidi „ROK”) vastu esitatud kaebus, milles paluti tuvastada viimase poolt vastu võetud ja Rahvusvahelise Ujumisföderatsiooni (edaspidi „FINA”) poolt rakendatud teatud reeglite ja dopingukontrolli toimingute vastuolu ühenduse konkurentsieeskirjade ja teenuste osutamise vabadusega (asi COMP/38158 — Meca-Medina ja Majcen vs. ROK, edaspidi „vaidlusalune otsus”).

Vaidluse taust

- 2 Esimese Astme Kohus tegi kõnealustest dopinguvastastest reeglitest (edaspidi „vaidlusalused dopinguvastased reeglid”) kokkuvõtte vaidlustatud kohtuotsuse punktides 1–6:

„1 [...] ROK on olümpialiikumise kõrgeim organ, mille alla kuuluvad erinevad rahvusvahelised spordiföderatsioonid, muuhulgas ka [...] FINA.

- 2 FINA rakendab oma Doping Control Rules’iga (dopingukontrolli reeglid, mis kehtisid käesoleva kohtuasja asjaolude toimumise ajal, edaspidi „DC”) olümpialiikumise dopinguvastast koodeksit ujumise alal. DC reeglis 1.2a on doping defineeritud kui „rikkumine, mille puhul leitakse võistleja kehavedelikus või -kudedes keelatud ainet” [mitteametlik tõlge]. See määratlus vastab eespool nimetatud dopinguvastase koodeksi artikli 2 lõikele 2, milles doping on määratletud kui „sportlase kehas keelatud aine olemasolu, sellise aine või keelatud meetodi kasutamise tuvastamine” [mitteametlik tõlge].

- 3 Nandroloon ja selle metaboliidid norandrosteroon (NA) ja noretikolanoloon (NE) (edaspidi kõigi kohta „nandroloon”) on keelatud anaboolsed ained. ROK-i ja FINA akrediteeritud 27 laboratooriumi praktika kohaselt ja võttes arvesse nandrolooni võimalikku endogeenset ja seega mitte süülist teket, kvalifitseeritakse selle aine olemasolu meessoost sportlase kehas dopinguna ainult juhul, kui nandrolooni sisaldus uriinis on üle kahe nanogrammi (ng) milliliitri (ml) kohta.

- 4 DC reegel 9.2a nõuab, et esmakordse anaboolse aine dopingu eest määratakse sportlasele vähemalt nelja-aastane võistluskeeld; DC reegli 9.2 viimase lause ja reeglite 9.3 ja 9.10 kohaselt võib seda karistust vähendada, kui sportlane tõendab, et ta ei ole teadlikult keelatud ainet kasutanud või kuidas nimetatud aine ilma temapoolse hooletuseta sattus tema kehasse.

- 5 Karistuse määrab FINA Doping Panel (dopingukomitee), kelle otsuste peale võib DC reegli 8.9 kohaselt edasi kaevata Lausanne’is asuvasse Spordi Vahekohtusse (edaspidi „CAS”), mida rahastab ja haldab ROK-ist sõltumatu Rahvusvaheline Spordiarbitraaži Nõukogu (edaspidi „CIAS”).

- 6 CAS-i otsuste peale võib esitada kaebuse Šveitsi föderaalkohtusse, mis on pädev läbi vaatama Šveitsis langetatud rahvusvaheliste vahekohtute otsuseid.”

- 3 Esimese Astme Kohus tegi kokkuvõtte vaidluse aluseks olevate asjaolude kohta vaidlustatud kohtuotsuse punktides 7–20:

- „7 Hagejad on kaks elukutselist sportlast, kes tegelevad pikamaaujumisega, mis võrdub veespordi maratoniga.

- 8 Salvador de Bahias (Brasiilia) toimunud pikamaaujumise maailmameistrivõistlustel, kus hagejad said esimese ja teise koha, tehti 31. jaanuaril 1999 dopingukontroll, milles hagejate nandrolooni testi tulemus oli positiivne. D. Meca-Medina'l mõõdeti ainet 9,7 ng/ml ja I. Majcen'il 3,9 ng/ml.
- 9 FINA Doping Panel tegi 8. augustil 1999 otsuse, millega hagejatele määrati nelja-aastane võistluskeeld.
- 10 Hagejad esitasid selle otsuse peale kaebuse, kuid CAS kinnitas 29. veebruari 2000. aasta otsuses võistluskeelu määramist.
- 11 Jaanuaris 2000 selgus teaduslike katsete alusel, et nandrolooni metaboliidid võivad inimorganismis ka lubatust suuremas koguses ise tekkida endogeenselt teatud toiduainete, näiteks kastreerimata kuldi liha söömisel.
- 12 Selle tagajärjel leppisid FINA ja hagejad 20. aprilli 2000. aasta vahekohtu kokkuleppega kokku, et asi esitatakse CAS-ile uuesti läbivaatamiseks.
- 13 23. mai 2001. aasta vahekohtu otsusega vähendas CAS hagejate võistluskeeldu kahele aastale.
- 14 Selle vahekohtu otsuse peale hagejad Šveitsi föderaalkohtusse kaebust ei esitanud.

- 15 30. mai 2001. aasta kirjaga esitasid hagejad nõukogu 6. veebruari 1962. aasta määruse nr 17, esimene määrus asutamislepingu artiklite [81] ja [82] rakendamise kohta (EÜT 1962, 13, lk 204, ELT eriväljaanne 08/01, lk 11), artikli 3 alusel komisjonile kaebuse leides, et rikutud on EÜ artiklit 81 ja/või artiklit 82.
- 16 Oma kaebuses on hagejad vaidlustanud ROK-i vastuvõetud ja FINA poolt rakendatud teatud reeglite ja dopingukontrolli toimingute vastavuse ühenduse konkurentsieeskirjadele ja teenuste osutamise vabadusele. Esiteks kujutab lubatud piirmäära 2 ng/ml kehtestamine endast ROK-i ja tema poolt akrediteeritud 27 laboratooriumi kooskõlastatud tegevust. Teaduslikult on see piirmäär halvasti põhjendatud ning võib kaasa tuua süütute või lihtsalt hooletute sportlaste kõrvaldamise. Hagejate puhul võib lubatud piirmäära ületamine tuleneda kastreerimata kuldi liha sisaldava toidu söömisest. Selle piirmäära konkurentsi kahjustavat mõju tugevdab ka objektiivse vastutuselevõtmise korra kehtestamine ROK-i poolt ning see, et spordialaste vaidluste lahendamiseks vahekohtuna loodud instantsid (CAS ja CIAS) ei ole ROK-ist piisavalt sõltumatud.
- 17 Nimetatud kaebuse kohaselt toob nende reeglite (edaspidi ilma täpsema eristusega „vaidlusalused dopinguvastased reeglid”) kohaldamine kaasa sportlaste majanduslike vabaduste rikkumise, mis on tagatud eelkõige EÜ artikliga 49, ning konkurentsioiguses nende õiguste rikkumise, millele sportlased võivad tugineda EÜ artiklite 81 ja 82 alusel.
- 18 8. märtsi 2002. aasta kirjaga teatas komisjon hagejatele komisjoni 22. detsembri 1998. aasta määruse (EÜ) nr 2842/98 poolte ärakuulamise kohta teatavates EÜ asutamislepingu artiklite [81] ja [82] alusel algatatud menetlustes (EÜT L 354, lk 18; ELT eriväljaanne 07/04, lk 204), artikli 6 kohaselt oma otsust põhjendades, et tal ei ole alust nende kaebust rahuldada.

- 19 Hagejad saatsid 11. aprilli 2002. aasta kirjaga komisjonile oma seisukohad komisjoni 8. märtsi 2002. aasta kirja kohta.
- 20 1. augusti 2002. aasta otsusega (edaspidi „vaidlustatud otsus”) jättis komisjon hagejate kaebuse rahuldamata, olles eelnevalt analüüsinud vaidlusaluseid dopinguvastaseid reegleid konkurentsioiguse kriteeriumide alusel ning jõudnud järeldusele, et nendele reeglitele ei laiene EÜ artiklites 81 ja 82 sätestatud keeld [...]”

Menetlus Esimese Astme Kohtus ja vaidlustatud kohtuotsus

- 4 Hagejad esitasid vaidlusaluse otsuse tühistamiseks hagiavalduse, mis saabus Esimese Astme Kohtu kantseleisse 11. oktoobril 2002. Hagejad esitasid oma hagi toetuseks kolm väidet. Esiteks tegi komisjon ilmse faktilise ja õigusliku hindamisvea, leides, et ROK ei ole ettevõtja ühenduse kohtupraktika tähenduses. Lisaks sellele kohaldas komisjon väärtalt Euroopa Kohtu 19. veebruari 2002. aasta otsuses kohtuasjas C-309/99: Wouters jt (EKL 2002, lk I-1577) määratletud kriteeriume, leides, et vaidlusalused dopinguvastased reeglid ei kujuta endast konkurentsipiirangut EÜ artikli 81 tähenduses. Lõpetuseks tegi komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduste punktis 71 ilmse faktilise ja õigusliku hindamisvea, lükates tagasi hagejate poolt EÜ artikli 49 alusel dopinguvastaste reeglite vastu esitatud argumentid.
- 5 Soome Vabariik esitas 24. jaanuaril 2003 avalduse menetlusse astumiseks komisjoni nõuete toetuseks. Esimese Astme Kohtu neljanda koja esimees andis 25. veebruari 2003. aasta määrusega menetlusse astumise loa.
- 6 Vaidlustatud kohtuotsusega jättis Esimese Astme Kohus hagejate hagi rahuldamata.

- 7 Vaidlustatud kohtuotsuse punktides 40 ja 41 leidis Esimese Astme Kohus Euroopa Kohtu praktikale toetudes, et EÜ artiklites 39 ja 49 sisalduvad keelud laienevad spordialastele reeglitele, mis on seotud sportliku tegevuse majandusliku küljega; seevastu ei laiene asutamislepingu nendes sätetes sisalduvad keelud puhtalt spordialastele eeskirjadele, s.t ainult spordialaseid küsimusi käsitlevatele eeskirjadele, mis ei ole seotud majandustegevusega.
- 8 Vaidlustatud kohtuotsuse punktis 42 märgib Esimese Astme Kohus, et kuna puhtalt spordialased eeskirjad ei ole seotud majandustegevusega, siis ei laiene nendele eeskirjadele ka EÜ artiklid 39 ja 49, mis tähendab ühtlasi, et need ei ole seotud majanduslike konkurentsuhetega ega kuulu siis ka EÜ artiklite 81 ja 82 kohaldamisalasse.
- 9 Vaidlustatud kohtuotsuse punktides 44 ja 47 leiab Esimese Astme Kohus, et dopingu keelustamine tugineb puhtalt spordialastele kaalutlustele ega ole seega seotud majanduslike kaalutlustega. Ta järeldab, et dopinguvastase võitluse eeskirjad ei kuulu seega asutamislepingu majanduslikke vabadusi käsitlevate sätete, eelkõige EÜ artiklite 49, 81 ja 82 kohaldamisalasse.
- 10 Vaidlustatud kohtuotsuse punktis 49 leiab Esimese Astme Kohus, et vaidlusaluste dopinguvastaste reeglite eesmärk ei ole mingil juhul diskrimineeriv ja on tihedalt seotud spordi kui sellisega. Vaidlustatud kohtuotsuse punktis 57 tuvastas Esimese Astme Kohus lisaks sellele, et asjaolu, et ROK-il võis vaidlusaluste dopinguvastaste reeglite kehtestamise ajal olla ka hagejate endi sõnul legitiimne mure säilitada olümpiamängude majanduslikku potentsiaali, ei toonud iseenesest kaasa nende reeglite puhtalt spordialase iseloomu kadumist.

- 11 Esimese Astme Kohus täpsustas veel vaidlustatud kohtuotsuse punktis 66, et vaidlustatud otsuses sisalduv viide eespool viidatud kohtuotsuses Wouters jt kasutatud analüüsimeetodile ei saa mingil juhul seada kahtluse alla vaidlusaluses otsuses komisjoni tehtud järeldust, mille kohaselt vaidlusalused dopinguvastased reeglid ei kuulu oma puhtalt spordialase iseloomu tõttu EÜ artiklite 81 ja 82 kohaldamisalasse. Lisaks sellele leidis Esimese Astme Kohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 67, et nimetatud reeglite vaidlustamise läbivaatamine kuulub spordivaidlusi lahendavate organite pädevusse
- 12 Esimese Astme Kohus lükkas samuti tagasi hagejate kolmanda väite, leides vaidlustatud kohtuotsuse punktis 68, et kuna vaidlusalused dopinguvastased reeglid on puhtalt spordialased, siis ei kuulu nad EÜ artikli 49 kohaldamisalasse.

Apellatsioonkaebuse nõuded

- 13 Oma apellatsioonkaebuses paluvad hagejad Euroopa Kohtul:

- tühistada vaidlustatud kohtuotsus;
- rahuldada Esimese Astme Kohtus esitatud nõuded;
- mõista mõlema kohtuastme kulud välja komisjonilt.

14 **Komisjon palub Euroopa Kohtul:**

- esimese võimalusena jätta apellatsioonkaebus tervikuna rahuldamata;
- rahuldades esimeses kohtuastmes esitatud nõuded, jätta teise võimalusena rahuldamata vaidlustatud otsuse peale esitatud tühistamishagi;
- mõista kohtukulud, sealhulgas ka esimese astme kohtus kantud kulud, välja hagejatelt.

15 **Soome Vabariik palub Euroopa Kohtul:**

- jätta apellatsioonkaebus tervikuna rahuldamata;

Apellatsioonkaebus

- 16 Oma argumentatsiooniga esitavad hagejad oma apellatsioonkaebuse toetuseks neli väidet. Esimese väitega, mis koosneb mitmest osast, väidavad hagejad, et vaidlustatud kohtuotsuses on rikutud õigusnormi, kuna Esimese Astme Kohus leidis, et vaidlusosalused dopinguvastased reeglid ei kuulu EÜ artiklite 49, 81 ja 82 kohaldamisalasse. Teise väite kohaselt on vaidlustatud kohtuotsuses moonutatud vaidlusluse otsuse sisu. Kolmanda väite kohaselt on nimetatud otsus tehtud vorminõudeid rikkudes, kuna selle põhjendused on vastuolulised ja puudulikud.

Neljanda väite kohaselt tehti vaidlustatud kohtuotsus õigusvastase menetluse alusel, kuna Esimese Astme Kohus rikkus kaitseõigusi.

Esimene väide

- 17 Esimene väide õigusnormi rikkumise kohta koosneb kolmest osast. Hagejad väidavad esiteks, et Esimese Astme Kohus eiras Euroopa Kohtu praktikast tulenevat tõlgendust spordialaste reeglite ja asutamislepingu sätete kohaldamisala vahelise suhte kohta. Teiseks leiavad hagejad, et Esimese Astme Kohus on nimetatud kohtupraktikat arvestades vääriti mõistnud üldiselt dopingut keelustavate ja eelkõige vaidlusaluste dopinguvastaste reeglite ulatust. Kolmandaks väidavad hagejad, et Esimese Astme Kohus leidis valesti, et nimetatud reegleid ei saa samastada EÜ artiklite 81 ja 82 kohaldamisalasse kuuluva turukäitumisega ja et sellele ei saanud seega kohaldada Euroopa Kohtu poolt eespool viidatud kohtuotsuses Wouters jt väljatöötatud analüüsimetodit.

Esimene haru

— Poolte argumendid

- 18 Hagejate arvates tõlgendas Esimese Astme Kohus valesti Euroopa Kohtu praktikat, mille kohaselt kuulub spordiga tegelemine ühenduse õiguse kohaldamisalasse ainult osas, milles see kujutab endast majandustegevust. Eelkõige ei ole Euroopa Kohus vastupidi Esimese Astme Kohtu arvamusele kunagi üldiselt välistanud puhtalt spordialaste eeskirjade kuulumist asutamislepingu sätete kohaldamisalasse. Ehkki Euroopa Kohus leidis, et rahvusmeeskondade koostamise näol oli tegemist ainult

spordialase küsimusega, mis ei ole seotud majandustegevusega, siis ei saanud Esimese Astme Kohus teha selle alusel järeldust, et kõik ainult spordialase küsimusega seonduvad eeskirjad ei ole majandustegevusega seotud ning et neile ei kohaldu seega EÜ artiklites 39, 49, 81 ja 82 kehtestatud keelud. Seega peaks puhtalt spordialase eeskirja mõiste hõlmama vaid rahvusmeeskondade koosseisu ja koostamist puudutavaid reegleid.

19 Lisaks sellele väidavad hagejad, et Esimese Astme Kohus järeldas valesti, et puhtalt spordialased eeskirjad on lahutamatult seotud võistluste korraldamise ja nende nõuetekohase toimumisega, samas kui Euroopa Kohtu praktika kohaselt peavad nad lisaks olema seotud spordivõistluste erilise iseloomu ja kontekstiga. Nad väidavad samuti, et kuna materiaalne pool on professionaalsest spordist olemuslikult lahutamatu osa, siis on Esimese Astme Kohtu vahetegemine sama spordi majandusliku ja mittemajandusliku mõõtme vahel äärmiselt kunstlik.

20 Komisjoni arvates kohaldas Esimese Astme Kohus täpselt Euroopa Kohtu praktikat, mille kohaselt liikumisvabaduse reeglid ei laiene puhtalt spordialastele eeskirjadele. Niisiis on tõepoolest tegemist üldise ulatusega erandiga puhtalt spordialaste eeskirjade suhtes, mis ei piirdu seega rahvusmeeskondade koosseisu ja koostamisega. Muu hulgas ei näe komisjon põhjust, miks võistluste eripäraga seonduvad puhtalt spordialased eeskirjad ei saaks olla seotud võistluste nõuetekohase toimumisega.

21 Soome valitsuse arvates on Esimese Astme Kohtu lähenemisviis kooskõlas ühenduse õigusega.

— Euroopa Kohtu hinnang

- 22 Tuleb meenutada, et võttes arvesse ühenduse eesmäärke, kuulub spordiga tegelemine ühenduse õiguse kohaldamisalasse ainult osas, milles see kujutab endast majandustegevust asutamislepingu artikli 2 tähenduses (vt Euroopa Kohtu 12. detsembri 1974. aasta otsus kohtuasjas 36/74: Walrave ja Koch, EKL 1974, lk 1405, punkt 4; Euroopa Kohtu 14. juuli 1976. aasta otsus kohtuasjas 13/76: Donà, EKL 1976, lk 1333, punkt 12; Euroopa Kohtu 15. detsembri 1995. aasta otsus kohtuasjas C-415/93: Bosman, EKL 1995, lk I-4921, punkt 73; Euroopa Kohtu 11. aprilli 2000. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-51/96 ja C-191/97: Deliège, EKL 2000, lk I-2549, punkt 41, ja Euroopa Kohtu 13. aprilli 2000. aasta otsus kohtuasjas C-176/96: Lehtonen ja Castors Braine, EKL 2000, lk I-2681, punkt 32).
- 23 Kui sportlik tegevus kujutab endast tasustatud tööd või tasulise teenuse osutamist, millega on tegu näiteks poolprofessionaalsete või professionaalsete sportlaste puhul (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus Walrave ja Koch, punkt 5; eespool viidatud kohtuotsus Donà, punkt 12, ja eespool viidatud kohtuotsus Bosman, punkt 73), kuulub see EÜ artikli 39 jj või EÜ artikli 49 jj kohaldamisalasse.
- 24 Need isikute liikumisvabadust ja teenuste osutamise vabadust käsitlevad ühenduse õigusnormid ei reguleeri mitte ainult ametiasutuste tegevust, vaid laienevad ka teistsuguse olemusega õigusnormidele, mille eesmärk on tasustatud töö ja teenuste osutamise reguleerimine kollektiivsel moel (eespool viidatud kohtuotsus Deliège, punkt 47, ja eespool viidatud kohtuotsus Lehtonen ja Castors Braine, punkt 35).
- 25 Nagu Euroopa Kohus on siiski leidnud, ei laiene asutamislepingu nendes sätetes sisalduvad keelud ainult puhtalt spordialaseid küsimusi käsitlevatele eeskirjadele, mis ei ole seotud majandustegevusega (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus Walrave ja Koch, punkt 8).

- 26 Mis puudutab teatud sporditegevuse majanduslike ja sportlike aspektide eristamise raskust, siis tunnistas Euroopa Kohus eespool viidatud kohtuotsuse Donà punktides 14 ja 15, et isikute vaba liikumist ja teenuste osutamise vabadust puudutavad ühenduse õigusnormid ei keela eeskirju või tavasid, mida õigustavad teatud spordivõistluste spetsiifilise iseloomu ja kontekstiga seonduvad mitte-majanduslikud põhjused. Ta rõhutas siiski, et niisugune kõnealuste õigusnormide kohaldamisala kitsendamine peab jääma selle tõelise eesmärgi piiridesse. Seega ei saa sellele toetuda, et arvata asutamislepingu kohaldamisalast välja tervet sporditegevust.
- 27 Nendest järeldustest ilmneb, et üksnes asjaolu, et eeskiri on puhtalt spordialane, ei tähenda seda, et selle eeskirjaga reguleeritud tegevusega tegeleja või selle eeskirja vastu võtnud organ oleks väljaspool asutamislepingu kohaldamisala.
- 28 Kui kõnealune sporditegevus kuulub asutamislepingu kohaldamisalasse, siis kehtivad sellega tegelemise tingimuste suhtes kõik erinevatest asutamislepingu sätetest tulenevad kohustused. Sellest nähtuvalt peavad nimetatud sporditegevust reguleerivad eeskirjad vastama kõnealuste sätete, mille eesmärk on eelkõige töötajate vaba liikumise, asutamisevabaduse, teenuste osutamise vabaduse ja konkurentsi tagamine, kohaldamise tingimustele.
- 29 Seega juhul, kui seda sporditegevust tuleb hinnata töötajate vaba liikumist või teenuste osutamise vabadust puudutavaid asutamislepingu sätteid arvestades, tuleb kontrollida, kas nimetatud sporti reguleerivad eeskirjad vastavad EÜ artiklite 39 ja 49 kohaldamise tingimustele, st ei kujuta endast nende artiklitega keelatud piiranguid (eespool viidatud kohtuotsus Deliège, punkt 60).

- 30 Samuti juhul, kui kõnealust spordiga tegelemist tuleb hinnata konkurentsi puudutavate asutamislepingu sätetega arvestades, tuleb kontrollida seda, kas EÜ artiklite 81 ja 82 kohaldamistingimusi silmas pidades on nimetatud sporditegevust reguleerivad eeskirjad võtnud vastu ettevõtja, kas see ettevõtja piirab konkurentsi või kuritarvitab oma turgu valitsevat seisundit ja kas nimetatud piiramine või kuritarvitamine mõjutab liikmesriikidevahelist kaubandust.
- 31 Isegi kui eeldada, et need eeskirjad ei kujuta endast liikumisvabaduse piiranguid, kuna nad käsitlevad ainult spordialaseid küsimusi ja ei ole seotud majandustegevusega (eespool viidatud kohtuotsused Walrave ja Koch, samuti Donà), ei tähenda see asjaolu seda, et kõnealune sport on tingimata väljaspool EÜ artiklite 81 ja 82 kohaldamisala, ega seda, et nimetatud eeskirjad ei vasta mainitud artiklitele omastele kohaldamistingimustele.
- 32 Kuid Esimese Astme Kohus leidis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 42, et kuna puhtalt spordialased eeskirjad ei ole seotud majandustegevusega, siis ei laiene neile ka EÜ artiklid 39 ja 49, mis tähendab ühtlasi, et need ei ole seotud majanduslike konkurentsisuhetega ega kuulu siis ka EÜ artiklite 81 ja 82 kohaldamisalasse.
- 33 Esimese Astme Kohus rikkus õigusnormi, leides, et eeskirju oli sel moel võimalik nimetatud artiklite kohaldamisalast kohe välistada ainsal põhjusel, et neid käsitleti EÜ artiklite 39 ja 49 kohaldamise suhtes puhtalt spordialastena, ilma et eelnevalt oleks olnud vaja kontrollida, kas need eeskirjad vastasid EÜ artiklite 81 ja 82 kohaldamistingimustele, nagu neid meenutati käesoleva kohtuotsuse punktis 30.

- 34 Seega väidavad hagejad õigesti, et Esimese Astme Kohtul ei olnud alust jätta vaidlustatud kohtuotsuse punktis 68 rahuldamata nende nõuet põhjendusel, et vaidlusalustele dopinguvastastele reeglitele ei laiene EÜ artikkel 49 ega konkurentsiõigus. Seega tuleb vaidlustatud kohtuotsus tühistada, ilma et seejuures oleks vajalik esimese väite teiste osade ega hagejate esitatud muude väidete uurimine.

Põhiküsimus

- 35 Vastavalt Euroopa Kohtu põhikirja artiklile 61 tuleb, kui menetlusstaadium lubab, teha hagejate nõuete kohta, millega taotletakse vaidlusaluse otsuse tühistamist, lõplik kohtuotsus.
- 36 Selles osas peab meenutama, et hagejad esitasid oma hagi toetuseks kolm väidet. Nad heitsid komisjonile ette ühelt poolt seda, et ta leidis, et ROK ei olnud ettevõtja ühenduse kohtupraktika tähenduses ja teiselt poolt seda, et ta leidis, et vaidlusalused dopinguvastased reeglid ei kujuta endast konkurentsipiirangut EÜ artikli 81 tähenduses ja lõpetuseks seda, et ta leidis, et hagejate kaebus ei sisaldanud teavet, mis oleks võimaldanud teha järelduse EÜ artikli 49 võimaliku rikkumise kohta.

Esimene väide

- 37 Hagejad väidavad, et komisjon tegi vea, jättes EÜ artikli 81 kohaldamise eesmärgil ROK-i ettevõtjana määratlemata.

38 Sellegipoolest on selge, et tegemaks otsust talle hagejate poolt seoses EÜ artiklitega 81 ja 82 esitatud kaebuse kohta, soovis komisjon, nagu nähtub selgesõnaliselt vaidlusaluse otsuse punktist 37, lähtuda olukorrast, kus ROK-i tuli käsitleda ettevõtjana ning olümpialiikumise raames siseriiklike ja rahvusvaheliste ettevõtjate ühenduste liiduna.

39 Kuna see väide toetub valele arusaamale vaidlustatud otsusest, on see ainetu ja tuleb sel põhjusel tagasi lükata.

Teine väide

40 Hagejad väidavad, et nende kaebuse rahuldamata jätmiseks tegi komisjon eksliku järelduse, et vaidlusalused dopinguvastased reeglid ei kujuta endast konkurentsipii-rangut EÜ artikli 81 tähenduses. Nad väidavad, et komisjon kohaldas valesti Euroopa Kohtu poolt eespool viidatud otsuses Wouters jt kehtestatud kriteeriume, õigustamaks piiravat mõju, mida vaidlusalused dopinguvastased reeglid avaldavad hagejate tegevusvabadusele. Hagejate arvates ei ole nimetatud reeglid esiteks tegelikult ja vastupidi komisjoni väidetele kuidagi seotud ainult võistluse aususe ja sportlaste tervise säilitamise eesmärkidega, vaid nendega soovitakse tagada ROK-i majanduslikke huve. Teiselt poolt, kehtestades nandrolooni maksimaalse sisaldu-sena uriinis 2 ng/ml, mis ei vasta ühelegi teaduslikult tõestatud kriteeriumile, on neil reeglitel kaugeleulatuv iseloom ja nad lähevad kaugemale sellest, mis on vajalik tõhusaks võitluseks dopinguga.

41 Esiteks tuleb märkida, et ehkki hagejad väidavad, et komisjon on teinud ilmse hindamisvea, samastades üldise konteksti, mille raames ROK võttis vastu kõnealused reeglid, kontekstiga, mille raames Norra advokatuur võttis vastu reeglid, mille kohta Euroopa Kohus tegi otsuse kohtuasjas Wouters jt, ei lisa nad sellele väitele ühtegi täpsustust, mis võimaldaks hinnata selle põhjendatust.

- 42 Seejärel tuleb märkida, et reeglite kooskõla ühenduse konkurentsieeskirjadega ei saa hinnata abstraktselt (vt selle kohta Euroopa Kohtu 15. detsembri 1994. aasta otsus kohtuasjas C-250/92: DLG, EKL 1994, lk I-5641, punkt 31). Igasugune ettevõtjatevaheline kokkulepe või igasugune ettevõtjate ühenduse otsus, mis piirab selle poolte või ühe poole tegevusvabadust, ei kuulu tingimata EÜ artikli 81 lõikes 1 sätestatud keelu alla. Selle sätte kohaldamiseks teatud asjale tuleb esiteks arvestada üldise kontekstiga, mille raames kõnealune ettevõtjate ühenduse otsus tehti, või kontekstiga, mille raames see otsus mõju avaldab, ja eelkõige tuleb arvestada selle otsuse eesmärkidega. Seejärel tuleb uurida, kas sellest lähtuv konkurentsi piirav mõju on seotud nimetatud eesmärkide saavutamise (eespool viidatud kohtuotsus Wouters jt, punkt 97) ja kas see on nende eesmärkidega proportsionaalne.
- 43 Mis puudutab üldist konteksti, mille raames vaidlusalused reeglid vastu võeti, siis leidis komisjon õigesti, et nende reeglite üldine eesmärk on — ja seda ei ole vaidlustanud ükski pool — võitlus dopingu vastu spordivõistluste ausa toimumise eesmärgil ning sellega kaasneb vajadus tagada sportlaste võimaluste võrdsus, nende tervis, võistluse ausus ja objektiivsus ning spordi eetilised väärtused.
- 44 Muu hulgas, arvestades sellega, et dopingukeelu rakendamise tagamiseks on vajalikud karistused, tuleb nende mõju sportlaste tegevusvabadusele käsitleda kui dopinguvastaste eeskirjadega põhimõtteliselt seotut.
- 45 Isegi eeldades, et vaidlusaluseid dopinguvastaseid reegleid tuleb käsitleda hagejate tegevusvabadust piirava ettevõtjate ühenduse otsusena, ei ole tingimata tegemist ühisturuga vastuolus oleva konkurentsipiiranguga EÜ artikli 81 tähenduses, kui see on õigustatud legitiimse eesmärgiga. Selline piirang on seotud spordivõistluste korraldamise ning nõuetekohase toimumisega ja selle eesmärk on tagada aus võistlus sportlaste vahel.

46 Ehkki hagejad ei vaidlusta selle eesmärgi olemasolu, väidavad nad siiski, et vaidlusaliste dopinguvastaste reeglite eesmärk on tagada ka ROK-i majanduslikke huve ja et just selle eesmärgi kaitseks võeti vastu käesolevas kohtuasjas vaidlustatud reeglitega sarnased kaugeleulatuvad reeglid. Neid reegleid ei saa hagejate arvates seega käsitleda võistluste nõuetekohase toimumisega seotutena ja EÜ artiklis 81 sätestatud keeldude kohaldamisalast välja jäävatena.

47 Selles osas tuleb möönda, et vaidlusaliste dopinguvastaste reeglite repressiivne olemus ja nende rikkumise korral kohaldatavate karistuste rangus võivad mõjutada negatiivselt konkurentsi, kuna nad võivad juhul, kui ilmneb, et karistus oli põhjendamatu, viia sportlase alusetu kõrvaldamiseni võistlustelt ja moonutada seega kõnealuse spordiga tegelemise tingimusi. Sellest tuleneb, et nende reeglite poolt kehtestatud piirangud peavad selleks, et neile ei laieneks EÜ artikli 81 lõikes 1 sätestatud keeld, piirduma sellega, mis on vajalik spordivõistluse nõuetekohase toimumise tagamiseks (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus DLG, punkt 35).

48 Sellised reeglid võivad tõepoolest olla kaugeleulatuvad — esiteks seoses karistatava dopingujuhtude ja mittekaristatavate juhtude vahelise piiri määratlemist võimaldavate tingimuste kindlaksmääramisega ja teiseks seoses nimetatud karistuste rangusega.

49 Käesoleval juhul on nimetatud piir vaidlusalustes dopinguvastastes reeglites määratletud piirmäärana kaks nanogrammi nandrolooni ühe milliliitri uriini kohta, milles suurema sisalduse korral sportlase kehas on tegemist dopinguga. Hagejad vaidlustavad selle reegli, väites, et sel moel kehtestatud piirmäär on äärmiselt madal ja ei toetu ühelegi teaduslikult tõestatud kriteeriumile.

- 50 Hagejad ei tõenda siiski, et komisjon oleks teinud ilmse hindamisvea, leides, et see reegel on õigustatud.
- 51 On üldteada, et nandrolool on anaboolne aine, mille olemasolu sportlaste kehas võib parandada nende sportlikke saavutusi ja rikkuda nende võistluste ausat toimumist, kus huvitatud isikud osalevad. Seda ainet keelav põhimõte on seega õigustatud dopinguvastaste reeglite eesmärgiga.
- 52 Samuti on selge, et see aine võib tekkida endogeenselt ja et selle nähtusega arvestamiseks mõõnsid spordiorganid ja eelkõige ROK vaidluslaste dopinguvastaste reeglite teel, et nimetatud aine esinemist käsitletakse dopinguna vaid siis, kui see ületab teatud piirmäära. Seega tuleb nimetatud reegleid käsitleda nende eesmärgiga õigustamatuna vaid juhul, kui vaidluslaste dopinguvastaste reeglite vastuvõtmise hetkel või isegi hetkel, mil neid 1999. aastal hagejate karistamiseks kohaldati, ning arvestades olemasoleva teadusliku informatsiooniga, määratleti lubatud piirmäär niivõrd madalale, et seda tuleb käsitleda nimetatud nähtust ebapiisavalt arvestavana.
- 53 Kuid toimiku dokumentidest ilmneb, et asjakohasel hetkel oli kõigis sel hetkel avaldatud uurimustes täheldatud keskmine endogeenne nandrolooni teke 20 korda väiksem ja täheldatud maksimaalse endogeense tekke piirmäär umbes kolmandiku võrra väiksem piirmäärast kaks nanogrammi ühe milliliitri uriini kohta. Ehkki hagejad väidavad, et alates 1993. aastast ei saanud ROK eirata talle ühe eksperdi poolt teatavaks tehtud ohtu, et lihtne piiratud koguse kastreerimata kuldi liha söömine võis täiesti süütute sportlaste puhul kaasa tuua nimetatud piirmäära ületamise, ei ole igal juhul tõendatud, et asjakohasel hetkel oleks enamus teadusringkondadest selle ohu olemasolu kinnitanud. Pealegi ei mõjuta selles osas pärast vaidluslaste otsuse vastuvõtmist läbiviidud uuringute ja katsete tulemused igal juhul selle otsuse seaduslikkust.

- 54 Neil tingimustel ja kuna hagejad ei täpsusta seda, milline oleks kõnealune lubatud piirmäär pidanud asjakohasel hetkel olema, ei lähe seda piirmäära professionaalsele sportlastele kehtestavad piirangud kaugemale sellest, mis on vajalik spordivõistluste toimumise ja hea toimimise tagamiseks.
- 55 Kuna hagejad ei ole väitnud käesolevas asjas kohaldatavate ja määratud karistuste äärmuslikkust, siis ei ole kõnealuste dopinguvastaste reeglite ebaproportsionaalsust tuvastatud.
- 56 Seega tuleb teine väide tagasi lükata.

Kolmas väide

- 57 Hagejad väidavad, et vaidlusaluse otsuse tegemisel on rikutud õigusnormi, kuna selle punktis 71 lükatakse tagasi hagejate argument, mille kohaselt ROK-i eeskirjad rikuvad EÜ artiklit 49.
- 58 Siiski tuleb märkida, et hagejad esitasid Esimese Astme Kohtule hagi seoses komisjoni poolt nõukogu 6. veebruari 1962. aasta määruse nr 17, esimene määrus asutamislepingu artiklite [81] ja [82] rakendamise kohta (EÜT 1962, 13, lk 204, ELT eriväljaanne 08/01, lk 11), alusel esitatud kaebuse alusel algatatud menetluses tehtud otsuse seaduslikkusega. Sellest tulenevalt peab kohtulik kontroll selle otsuse üle

tingimata piirduma konkurentsieeskirjadega, nagu need tulenevad EÜ artiklitest 81 ja 82, ja ei saa seega laieneda teiste asutamislepingu sätete järgimisele (vt selle kohta Euroopa Kohtu 23. veebruari 2006. aasta määrus kohtuasjas C-171/05 P: Piau, EKL 2006, lk I-37*, punkt 58).

- 59 Seega, ükskõik millisel põhjusel komisjon lükkas tagasi hagejate poolt seoses EÜ artikliga 49 esitatud argumendi, on väide, mille hagejad esitasid, ainetu ja tuleb seetõttu samuti tagasi lükata.
- 60 Arvestades eespool toodud järeldustega tuleb hagejate poolt vaidlusaluse otsuse peale esitatud hagi jätta rahuldamata.

Kohtukulud

- 61 Kodukorra artikli 122 esimene lõige sätestab, et kui apellatsioonkaebus on põhjendamatu või kui see on põhjendatud ja Euroopa Kohus teeb ise kohtuasjas lõpliku otsuse, otsustab ta kohtukulude jaotuse. Vastavalt kodukorra artikli 69 lõikele 2, mida kodukorra artikli 118 alusel kohaldatakse apellatsioonkaebuste suhtes, on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kodukorra artikli 69 lõike 3 esimeses lõigus sätestatakse, et kui osa nõudeid rahuldatakse ühe poole, osa teise poole kasuks või kui tegemist on eriliste põhjustega, võib Euroopa Kohus määrata kulude jaotuse või jätta kummagi poole kohtukulud tema enda kanda. Kodukorra artikli 69 lõike 4 esimese lõigu alusel kannavad menetlusse astuvad liikmesriigid ise oma kohtukulud.

62 Kuna komisjon on kohtukulude hüvitamist nõudnud ja põhiosa hagejate väidetest on tagasi lükatud, tuleb nii käesolevas kohtuastmes kui ka Esimese Astme Kohtus kantud kulud mõista välja hagejatelt. Soome Vabariik kannab oma kohtukulud ise.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kolmas koda) otsustab:

- 1. Tühistada Euroopa Ühenduste Esimese Astme Kohtu 30. septembri 2004. aasta otsus kohtuasjas T-313/02: David Meca-Medina ja Igor Majcen vs. komisjon.**
- 2. Jätta rahuldamata Esimese Astme Kohtule kohtuasjas T-313/02 esitatud hagi, millega palutakse tühistada komisjoni 1. augusti 2002. aasta otsus, millega lükati tagasi D. Meca-Medina ja I. Majcen'i kaebus.**
- 3. Mõista nii käesolevas kohtuastmes kui ka Esimese Astme Kohtus kantud kulud välja D. Meca-Medina'lt ja I. Majcen'ilt.**
- 4. Soome Vabariik kannab oma kohtukulud ise.**

Allkirjad